

Aanpak bollenmijt in Zantedeschia

Sinds 2002 is het een aantal malen voorgekomen dat Zantedeschiaknollen zwaar zijn aangetast door bollenmijten. Een eerste oriënterende proef toonde dat mijten de knollen actief kunnen aantasten. Een latere uitgebreide proef gaf nauwelijks schade. Blijkbaar zijn de omstandigheden sterk bepalend of er schade ontstaat of niet. Tot enkele jaren geleden werden bollenmijten (*Rhizoglyphus echinopus* en/of *Rhizoglyphus robini*) in Zantedeschia alleen gevonden als opruimers van dood of aangetast materiaal (rotte of verkalkte knollen). Mijten afkomstig van een ernstig aangetaste partij bleken in een oriënterende proef in staat om gezonde knollen actief aan te tasten. In het onderzoek is gekeken om welke mijt het gaat en of mijten uit Zantedeschia, lelie, narcis en tulp schade kunnen veroorzaken aan Zantedeschiaknollen en lelieschubben. De Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen toonde aan

dat de mijten in Zantedeschiaknollen, de bollenmijt *Rhizoglyphus echinopus* zijn. Deze veel voorkomende mijt staat als niet agressief bekend. Het is dus een andere mijt dan *Rhizoglyphus robini*, die agressiever is en veel schade in lelie kan veroorzaken. In de praktijk blijken deze bollenmijten vaker voor te komen en moeilijk te beheersen te zijn. Vervolgonderzoek zal zich daarom moeten richten op de omstandigheden waaronder bollenmijt in Zantedeschia voor problemen zorgt. Ook is verder onderzoek nodig voor een goede bestrijdingsstrategie mede omdat uit de praktijk blijkt dat alleen een ruimtebehandeling onvoldoende werkt.

Meer informatie:
paul.vanleeuwen@wur.nl, telefoon: 0252-462102
cor.conijn@wur.nl, telefoon: 0252-662146

Bollen planten met satellietsturing

Begin november werd ruim 1,5 ha tulpen geplant op PPO prof. Broekemahoeve nabij Lelystad en 0,3 ha tulpen op het PPO-proefbedrijf te Vredepeel. Voor het planten werden in Lelystad de paden met behulp van GPS ingereden. Deze beplantingen maken onderdeel uit van twee nieuwe projecten van het praktijkonderzoek, 'De smaak van morgen' en 'Nutriënten Waterproof'. In 'De smaak van morgen' verkent PPO de grenzen van geïntegreerde en biologische gewasbescherming in de open teelten samen met Wageningse institu-

ten. Hetzelfde gebeurt in 'Nutriënten Waterproof' voor geïntegreerde en biologische bemesting. De onderzoeksprojecten worden gefinancierd door het ministerie van LNV. Naast tulpen worden op beide onderzoeklocaties diverse gewassen uit de akkerbouw, groente, boomteelt en fruit geteeld. Elk project wordt begeleid door een groep gangbare en biologische ondernemers uit de regio. In elke groep zitten twee bollentelers.
Meer informatie: janeelco.jansma@wur.nl; telefoon: 0252-462112
janjo.debaan@wur.nl

Verminderde wortelvorming lelie

In de afgelopen zomer zijn via DiagnostiekService van PPO Bloembollen regelmatig klachten gehoord over slechte wortelvorming bij de bollenteelt van lelies op dekzandgronden. Daarbij ging het verhaal dat de problemen zouden worden veroorzaakt door een aantasting van Trichodoride-aaltjes. Als gevolg van dit vermoeden werd op grote schaal gebruik gemaakt van nematiciden om de vermeende aantasting te stoppen en hergroei van wortels te bevorderen. Navraag leerde dat het om loutere vermoedens ging. Daarom zijn op verzoek van PPO DiagnostiekService vijf monsters lelieplanten met grond aangeleverd uit "slechte" en "goede" plekken en getoetst op aanwezigheid van verschillende aaltjes waaronder Trichodoride- en Pratylenchus-soorten. Uit het onderzoek bleek echter dat er geen enkel verband was te vinden in de aantallen gevonden

FOTO PPO

Slechte wortelvorming bij lelies heeft vaak een andere oorzaak dan gedacht

aaltjes en de conditie van het wortelstelsel van de lelieplanten. In de zogenaamde "slechte" plekken werden juist lage aantallen Trichodoride aaltjes aangetroffen terwijl in de "goede" plekken veel meer Trichodoride aaltjes werden gevonden. Er werd dus helemaal geen verband gevonden tussen aantallen Trichodoride-aaltjes en de conditie van het wortelstelsel van de lelieplanten.

Uit dit diagnostisch onderzoek is maar weer eens gebleken dat beweringen in de praktijk over een oorzaak van een ziekte of verschijnsel het beste eerst kunnen worden getoetst om zo het nutteloze gebruik van dure gewasbeschermingsmiddelen te voorkomen. Bij alle teelthandelingen bij bloembollen geldt: bezint eer ge begint.

Meer informatie:
peter.vink@wur.nl; telefoon 0252-462112